

ΤΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ ΤΟΥ ΙΝΔΕΡΟΥΝ

Ἐπὶ μῆνα διατρέβω ἐν τῇ θελκτικῇ Ἴσπαχάν, ἐν τῷ κήπῳ τούτῳ τῆς Περσίας, περὶ οὗ οἱ ἀνατολικοὶ ποιηταὶ ἐνθουσιῶντες ἔδουσαν ὅτι «Τὸ ἔαρ αὐτοῦ μεθύει τὰς αἰσθήσεις». Ὁ καταβιβρώσκων ἐκεῖνος τῆς ἀφεστῶσης πατρίδος πόθος, ὅστις πανταχοῦ μ' ἀκολουθεῖ, ἀντικατέστη ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς οὐρανίας ταύτης χώρας ὑπὸ ἀναπαύσεως ἡδέας, καὶ ἠρξάμην τὴν θείαν τῶν Χαφίς ποίησιν νὰ ἐννοῶ, ἣτις ἐν πάσῃ μεταφράσει ἀναλὸς φαίνεται ἀκρωτηριασμός· ἐκάστη ἀναπνοὴ ἀπορροφᾷ τὴν πάντοτε ἡδυπαθῆ τῆς Ἀνατολῆς ποίησιν, τὴν ποίησιν ἐκείνην, ἣτις δὲν ἐπιζητεῖ ἠχητικούς στίχους, οὔτε εὐφραίνεται εἰς γελοῖαν αἰσθηματικὴν πλησμονήν... ἀλλ' ἀντὶ στιχοουργίας κατασκευάζει ἐκ τῆς ζωῆς καὶ τῆς πραγματικότητος ποίημα, ὅπερ διὰ τὴν ἄξεστον ἡμῶν φιλοκαλίαν λίαν συχνὰ διαμένει ἀκατάληπτον.

„Μεθ' ὅλης τῆς εὐλαθείας ἀνάγνωθε

„θᾶσσον ἢ βράδιον τὸ Κοράνιον τῆς ὠραιότητος.“

λέγει ἡ παράδοσις τῶν ἀνατολικῶν ποιητῶν καὶ συμφωνεῖ αὐτῇ ὁ πλήρης ἐκεῖνος βαθὺς σεβασμός, ὃν ὁ θνητὸς αἰσθάνεται ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ μεγαλείου τῆς φύσεως.

Ἴνα ἢ τις ἐν Ἴσπαχάν ποιητὴς καὶ ἐν ἄσμασι λέγη, ὅποια ὑψηλὴ εὐτυχία συνταράσσει τὸ στῆθος, δὲν ἔχει χρεῖαν τῆς εὐφύιας ἐνὸς Βύρωνος, ἀλλὰ καὶ ἀπλοῦν καὶ ὀλίγον ἀνεπτυγμένον πνεῦμα ἀνίπταται εἰς τὴν ἀντίληψιν βαθείας ποιήσεως ἐὰν θεωρῆση τὰ περίξ αὐτοῦ.—Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνεγείρεται ἀκτινοβόλος κόσμος λαμπυρίζοντων θόλων καὶ Μιναρέδων, καὶ ἡ μυθώδης χώρα τῶν *Σεχερατσάδε*, ἣν ὄνειροπολεῖ τις ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ,

μετὰ τῶν κεκαλυμμένων αὐτῆς γυναικῶν, ἀναφαίνεται ἐν ὅλῃ τῇ μαγικῇ αὐτῆς ὑποστάσει. Περὶ ἐμὲ, ἄνω καὶ κάτω διαλάμπει ἐν ἑαρινῇ καλλονῇ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἀνατολῆς.

Ἐν παραπλησίοις βεβυθισμένοις διαλογισμοῖς, πορεύομαι καθ' ἐκάστην πρωΐαν πρὸς τὸ σκιερὸν τῶν κυπαρίσσω ἀλσος, τὸ ὁποῖον πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως ἐξαπλοῦται. Ἀπαντῶ τὰς αὐτὰς πάντοτε μορφὰς μὲ τὰ σεμνὰ χαρακτηριστικά, τὰς αὐτὰς γυναῖκας μὲ τὰ κυματίζοντα πέπλα, τὰ ὁποῖα συχνὰ τόσῃν ὠραϊότητα καὶ θέλγητρα ζηλοτύπως καλύπτουσι, καὶ τότε τὸ τετραγμῆνον πνεῦμά μου ἀναλογίζεται τ' ἀπόκρυφα τὰ ὁποῖα ὀπισθεν τῶν ὑψηλῶν τοῦ Ἰνδερὸν (ἀραβικῶς χαρὲμ) τοίχων ἀναπαύονται.—Πάντες οἱ μωαμεθανικοὶ οὗτοι τοῦ ἔρωτος ναοί, περὶ ὧν ἤδη τοσαῦτα ἤκουσα, τῶν ὁποίων ὅμως τὸ ἐσωτερικὸν οὐδέποτε εἶδον, κέκτηνται ἴδιον δι' ἐμὲ θέλγητρον, ἐξ οὗ δὲν δύναμαι ν' ἀποσπᾶσω ἐμαυτόν. Μοὶ παρίστανται ὡς εὐώδεις ἀνθέων κῆποι, ἐν οἷς οἱ τρυφερώτατοι ἀναπτύσσονται κάλυκες· ἀλλ' ἐλλείπει αὐτοῖς ὁ ἀήρ, τὸ φῶς, ἡ χρυσῆ ἐλευθερία. Πολλάκις ἐπόθησεν ἡ καρδιά μου, τὸ ἡδὺ μυστικὸν ν' ἀποκαλύψω, νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον τῆς ἀνατολικῆς συμπαθείας καὶ ν' ἀπολάσω τὸ μεθυστικὸν ἄρωμα ἐνὸς τῶν σπανίων τούτων ἀνθέων. Ἀλλ' οἱ μωαμεθανικοὶ νόμοι εἰσὶν αὐστηροί, καὶ ὑψηλοὶ οἱ τοῖχοι τοῦ Ἰνδερὸν. Ἡ δὲ τύχη Ἰσπανοῦ τινος νεανίου ὅστις διὰ τὸ ἀπρόσιτον ἐξήφθη καὶ ἐτόλμησεν ἠρωϊκῶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ σεράιον Πασσᾶ, παρίσταται ἀκόμη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου.... τὸ σῶμά του ἀναπαύεται ἐν τῷ βυθῷ τοῦ Βοσπόρου.... ἀλλ' εἶναι ἄρα γε ὠραῖος κλῆρος, εὐτυχία ἡδεῖα νὰ κενώσῃ τις ἀμυστὶ τὸ ἀφρίζον τοῦ θερμοῦ ἔρωτος βουκάλιον καὶ ἔπειτα ν' ἀποθάνῃ;...

Καὶ ἡ ὠραία ἐκεῖνη γυνή, ἡ ἐκεῖ εἰς τὸ ἡμίφαστον τῆς ἰάσσης φύλλωμα ἀφανῆς γιγνομένη, κατοικεῖ ὀπισθεν τῶν τοίχων τοῦ Ἰνδερὸν.—Ἐνῷ χθὲς ἐβραδυπόρουν ἐνταῦθα ἐν τῷ αὐτῷ χλοερῷ δρόμῳ σύννους περιφερόμενος τῆδε κάκεισε, καὶ ἐθεώμην τὴν μεγάλην χρυσῆν ἡμισέληνον, ἥτις κοσμεῖ τὸ μονῆρες κιόσκι τοῦ Σάχη, συνάντησα αὐτῇ τὸ πρῶτον. Ἐβράδυνα τὸ βῆμα, ἵνα κάλλιον ἴδω τὴν Ὀδάλισκην. Ἐπὶ φορείου ἐπὶ τῆς σκέπης τοῦ ὁ-

ποίου λάμπει χρυσή ημισέληνος, ἐπλησίασε λεπτῷ κεκαλυμμένη πέπλω, ὅστις καὶ αὐτὰς τὰς ἀβρὰς χειρας ἐπιφθόνως ἀπέκρυπτεν. Ἐφερε τὴν ἐνδυμασίαν τῶν πλουσίων τῆς Περσίας γυναικῶν, ἥτοι λαμπρὸν μετάξινον καὶ βαθέως ἀνεμῆνον χιτῶνα μέχρι τῶν καρπῶν χειρίδας ἔχοντα, λεπτὸν ὕφασμα πέπλου περὶ τὸ ἐξωγκωμένον ἐξ ἀφθόνου ζώης στῆθος, χρυσῷ πεποικιλμένην ἐσθῆτα καὶ πλατεῖαν μεταξίνην περισκελίδα. Τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκάλυπτε τὸ λευκὸν ἰασμάκι, βαθέως μέχρις ὀφθαλμῶν καθῆκον, ἀλλ' οὕτω λεπτῶς περιπτυγμένον, ὥστε ἡδυνάμην καλῶς νὰ διακρίνω τὰ πορφυρὰ τοῦ στόματος χεῖλη. Τὸ θαυμασίως διαφανὲς καὶ ἀγνὸν τῆς ἐπιδερμίδος χρῶμα, ἡ ἀπαλὴ καὶ χαρίεσσα τῶν κροτάφων κυρτότης, ἡ ἀγέρωχος καμπύλη τῶν νυκτιχρόων ὀφρῦων, ὑφ' ἧς δύο μεγάλοι ὀφθαλμοὶ περὶ διακαῶν πόθων ἐλάλουν, προῦδιδον τὴν ἀμεμπτον καλλονὴν τοῦ μαργαρίτου τούτου τοῦ Ἰνδερῶν. Αἶφνης ἀνέτεινε τοὺς ἀμυγδαλώδεις καὶ ὄνειροπόλους ὀφθαλμοὺς αὐτῆς τοὺς ὑπερφυῶς ὠραίους, καὶ τὸ βλέμμα τῆς περιεπλανήθη ἐν προφανεῖ ταραχῇ· αἱ ἡδοναὶ τῶν «Χιλίων καὶ μιᾶς νυκτὸς» «οἱ ἑπτὰ τοῦ Μωάμεθ παράδεισοι» κατωπτρίσθησαν ἐξ ἀντανაკλάσεως ἐν αὐτῷ. Μετ' ἐκφράσεως, ἣν δὲν δύναμαι νὰ περιγράψω, προσηλώθη τοῦτο ἐπ' ἐμοῦ, φλογερὰ ἐρυθρότης ἔχρωσε τὰς παρειάς μου, ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἔμεινα ἐξεστηκῶς· καὶ ἀνεμνήσθη ὅτι οὕτως ἀστράπτει κατ' ἐρεβώδη νύκτα τὸ πῦρ τοῦ Βεζουβίου, ὅταν οἱ φθοροποιοὶ τῆς λάβας ὄγκοι ἐκ τοῦ κρατῆρος αὐτοῦ ἐξερεύωνται σκοτεινοὶ ἀλλὰ τόσῳ ὠραῖοι, ἀπεριγράπτως ὠραῖοι! Ἐφρικίῶν ἐξ ἡδονῆς.— «Ὅστις δὲν εἶδεν ἔτι παρομοίαν μεθυστικὴν περιφλεγῆ ἔκστασιν, οἷα μόνον εἰς τὴν περιπαθῆ καρδίαν ἀνατολικῆς κόρης δύναται νὰ υπάρξῃ, οὐδὲν εἶδεν.

Τὸ βλέμμα τῆς ἀνεπαύετο ἔτι ἐπ' ἐμοῦ, διαβιβρώσκον, ἀκρόστον, γοητευτικόν, ἐγὼ δὲ ἐξεστηκῶς ἐθεώμην τὸ λαμπρὸν πλάσμα τοῦ ὁποίου τὸ μὲ τὰ ἀβρὰ χεῖλη κεκοσμημένον στόμα τόσῳ εὐδαιμόνως ἐφάνη μεσιδῶν. . . . ἠθέλησα νὰ σπεύσω, νὰ ριφθῶ εἰς τοὺς πόδας τῆς καὶ

«pour un regard de toi»

νὰ παραδοθῶ εἰς τὸν θάνατον· ἠθέλησα νὰ ἐρωτήσω αὐτὴν διατι

τόσω περίλυπος, τόσω μελαγχολική φαίνεται, καὶ βιαίως νὰ τὴν ἀποσπάσω (ἐκ) τῶν πολυτίμων δεσμῶν της... ἀλλ' αἴφνης ἤσθάνθη ἠλίψιν χειρὸς καὶ διέκρινε τὴν παραινετικὴν φωνὴν Ἰνδοῦ, ὅστις τὴν ἔκστασίν μου ἐγκαίρως παρετήρησε. Νῦν δὲ πρῶτον εἶδον τὰς ἀπειλητικὰς ὄψεις τῶν εὐνούχων, οἵτινες ἐπηκολούθουν τῇ ὠραίᾳ Ὀδαλίσκῃ, καὶ ἡ φρόνησις ἐπανῆλθεν ἐν ἐμοί. Ἡ δὲ κόρη μετέβαλε τὰ ὠραία καὶ ἡδονικὰ χεῖλη εἰς πανεύδαιμον μειδίαμα... ἄπαξ ἔτι μοὶ συνήτησε τὸ περιπαθεὲς βλέμμα της... καὶ ἐγένετο ἄφαντος μετὰ τῆς συνοδίᾳς της ὅπισθεν τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ βασιλικοῦ δώματος. Ἄθυμος ἔμεινα ὀπίσω.

Ἡ συνάντησις αὕτη μοὶ ἀφῆρασε τὴν ἡμερίαν. Μπαταίως προσπαθῶ νὰ ἐμβαθύνω εἰς σπουδὰς ἐμβριθεῖς, πάντοτε ἵπταται περὶ ἐμὲ ἡ ἀξιέραστος εἰκὼν. Ἀντὶ τῆς ἀναζωοποιούσης νυκτερινῆς ἀναπαύσεως μ' ἐκασάνιζον κακοὶ ὄνειροι, μελαγχολικοὶ ῥεμβασμοὶ περὶ τῆς ὠραίας ἀνατολικῆς. Οὐδέποτε εἶδον χαριέστερον πλάσμα, οὐδέποτε εὐγενεστέραν μορφήν καὶ ὀφθαλμοὺς λαμπροτέρους. Οὐδέποτε στόμα λεπτότερον καὶ τρυφηλότερον τοῦ ἰδικοῦ της, ὅπερ ὁμοιάζει μικρῷ κάλυκι ῥόδου. Πῶς νὰ καλῆται, ἐκ τίνος νὰ κατὰγεται χώρας; Ἔστιν ἄρά γε τέκνον τῶν κираσιῶν ὀρέων, τὸ ὁποῖον πωληθὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἢ τίνος ἀλαζόνος Βούρκ (εὐγενεῦς) ὀφείλει νὰ διαβιώσῃ θλιβερώς εἰς τὰ ξένα; Ἡ ποθεῖ ἡ περιπαθῆς καρδίᾳ της ὠραιότεραν ἔτι πατρίδα, τὴν εὐδαίμονα τοῦ Γάγγου ὕχθιν, ἧς τὸ ἅγιον κῦμα ἐψιθύρισε εἰς τὸ οὐς της τὰ πρῶτα βαυκαλήματα. Ἡ περιπλανῶνται οἱ διαλογισμοὶ αὐτῆς ἐκεῖ ὑπεράνω τῶν τῆς Ἑλλάδος κοιλάδων, ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τῆς ἐλευθερίας εἰδάφους, τὸ ὁποῖον οἱ ὠραῖοι αὐτῆς ὀφθαλμοὶ οὐδέποτε ὄψονται πάλιν; ... Τίς οἶδε!

Θὰ πειραθῶ νὰ πλησιάσω τὸ φύλλωμα, ἐν ᾧ ἀναπαύεται, νὰ ἴδω ἀκόμη ἄπαξ βαθέως, καὶ πολὺ βαθέως τοὺς καυστικούς μέλανας ὀφθαλμοὺς της καὶ νὰ γείνω εὐτυχής.

Οἱ εὐνούχοι μὲ κρατηροῦσι καὶ ἀναγνωρίζουσιν, ἀλλ' ἐν ἐπιτακτικὸν τῆς ὠραίας αὐτῶν δεσποίνης βλέμμα ἐπιβάλλει αὐτοῖς σιωπὴν. Ἰπερήφανος καὶ ἀμέριμος ὡς εἴ ἔκειτο ὁ κόσμος πρὸ τῶν ποδῶν της, ἀναπαύεται ἐπὶ βελουδίνου προσκεφαλαίου, μό-

νον δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἔχουσιν ὑγράν γλυκεῖαν λάμψιν οἶονεὶ λέγουσαν. «Ἐένε, σὲ ἀγαπῶ . . . ἀλλ' ἔλλείπει μοι ἡ ἐλευθερία!» Ὅπως κείται ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ αὐτῆς ὥραιότητι ἡρεμος καὶ ἀμέριμνος, καταβιβρωσκυμένη ὅμως ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς ἀγρίου πυρῆς, μοὶ ἀνχιμνήσκει τὸ λαμπρὸν ἐν Ῥώμῃ ἀριστοτέχνημα, τὴν καπιτωλίαν Ἀφροδίτην, τὴν κλασικὴν ἰδανικότητα, πρὸς ἣν ἔτεινον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Περὶ τὰ ἀμαυρῶς φλογερά χεῖλη περιπλανᾶται πικρὰ καὶ τεθλιμμένη ὄψις, οὕτω θλίψεως καὶ βαρυαλγοῦς πόθου μεστή, ὥσει ἐκρύπτετο δπισθεν αὐτῆς ἐκλείψασα ζωὴ. Δυστυχῆς τοῦ Ἰνδεροῦν ἄνθος! Οἱ τῆς οἰκουμένης θησαυροὶ κείνται εἰς τοὺς πόδας σου· ἐὰν διατάξῃς ἑκάτὸν δούλοι σπύδουσιν ἵνα σοὶ ὑπηρετήσωσι· σὲ κοσμοῦσι χρυσὸς καὶ μαργαρίται, εὐδιάζοντα Ἀμβρὰ καὶ ῥόδων μύρα πλανῶνται περὶ σέ . . . οὐδέποτ' ἔχεις χρεῖαν νὰ ἐργασθῆς, δύνασαι νὰ παίζῃς, νὰ γεύῃσαι ζακχαρικά, νὰ περιπίπτῃς εἰς ἔκστασιν κατὰ τὸ κάπνισμα τοῦ Γιουμπεκί . . . καὶ ὅμως εἶσαι λυπημένη; Βεβαίως, ἔχεις λόγον τινά. Πάντες οἱ θησαυροὶ ἐκεῖνοι δὲν δύνανται νὰ ἐξοστρακίσωσι τὸν θυελλώδη τῆς καρδίας παλμὸν, ὅστις σὲ ταράσσει εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἐλευθερίας, οὐδὲ ν' ἀντικαταστήσωσι τὴν ἀπολεσθεῖσαν εὐδαιμονίαν· πάντες οἱ ἀδάμαντες καὶ πολύτιμοι οὐσίαι δὲν ἰσοφαρίζουσι τῇ ἀξίᾳ ἐκλιπούσης ζωῆς. Ποθεῖς νὰ αἰσθανθῆς τὸν παλμὸν φίλης καρδίας . . . ἀπαιτεῖς ἔρωτα καὶ . . . σοὶ παρέχουσι ψυχρὸν καὶ σκληρὸν μέταλλον!

Ἡρεμος καὶ σιωπηλὴ μὲ προσβλέπεις, σὺ θύγατερ τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ὄνειροπολοῦσα φέρεις τὴν χιονώδη χεῖρά σου εἰς τὸ μέτωπον· οἱ διαλογισμοὶ ἡμῶν εἰσιν οἱ αὐτοί!

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Μουετζίν ἐκάλεσεν ἀπὸ τοῦ Μιναρὲτ πρὸς προσευχὴν καὶ οἱ μαῦροι πλησιάζουσι τὸ φορεῖον. Ἀπειλητικῶς μὲ προσβλέπουσιν, ἀνεγείρουσι τὸ ὠραῖον αὐτῶν φορεῖον καὶ βιάζουσι πρὸς τὸ φύλλωμα. Μὲ βῆμα βραδύ, περίλυπος διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν ἔπομαι αὐτοῖς· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἀνοίγωσι τὴν ὑψηλὴν θύραν, στρέφει ἡ Ὀδαλίσκη τὴν κεφαλὴν. Τελευταῖον τοῦ ὑγίαινε βλέμμα . . . καὶ ἀπῆλθεν. Ἄλλ' ἐν ἧ θέσει τὸ φορεῖον ἀπέτεθη, εὖρον κλάδον κυπαρίσσου καὶ ἄνθος ἰάσμη . . . δύο τοῦ ἔ-

ρωτος εὐγλώττους ἀγγέλους. «Σὲ λατρεύω» καὶ «θὰ μ' ἐπανίδης» καλεῖται ἡ ἡδεῖα ἐξομολόγησις, ἣν ταῦτα μοὶ ἐκδηλοῦσιν.

Ἐβδομάδες, μῆνες παρήλθον ἀπὸ τῆς συναντήσεως ταύτης, χωρὶς νὰ ἴδω τὴν ὠραίαν Ὀδαλίσκη. Συχνὰ ἔτρεχον πλησίον τοῦ φυλλώματος, καὶ ἐθεώρουν ἐπὶ ὥρας τὸ κιγκλιδωτὸν παρὰ θυρον, οὐδέποτε ὅμως τὴν ἐπαινείδον. Ἐὰν δὲν πλανῶμαι, ὁ Σάχης ἀπῆλθεν ἐσχάτως εἰς Τεχεράνην, ὅπως ἐορτάσῃ ἐκεῖ ἐθνικὴν τινα ἐορτὴν, ἕως, δὲ παρηκολούθησεν αὐτῷ ἡ νέα μου φίλη, καὶ ἀκουσίως ἀπετράπη νὰ μ' ἐπανίδῃ. Ἡ δύστροπὸς τις τομίας, ἐν τῷ στήθει τοῦ ὁποῖου οὐδὲν ἀνθρώπινον αἶσθημα ζῆ, προὔδικεν ἐκ φθόνου τὸ κινδυνώδες μυστικόν της εἰς τὸν Σάχην, ὅστις ἕως καταδίκασεν αὐτὴν εἰς θάνατον. Μεταξὺ τῶν τοίχων τοῦ Ἰνδερὸν, συμβαίνουσι συχναὶ αἱματηραὶ σκηναί.

Εὐτυχῶς φαίνεται τέλος ἀκτὶς φωτὸς θέλουσιν νὰ διασκεδάσῃ τὸ στεγανὸν σκότος. Χθὲς, ὅτε πάλιν περιεφερόμην πλησίον τοῦ φυλλώματος, καὶ ἀνελογιζόμην τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καθ' ἣν τὸ πρῶτον τὸ μεθυστικὸν αὐτῆς ὄμμα ἠτένισα, μοὶ συνήντησεν ὡσεὶ ἐκ τύχης μαυρὸς τις (ἡ πλουσία ἐνδυμασία ἐχαρακτήριζεν αὐτὸν ὡς ὑπῆρέτην τοῦ Ἰνδερὸν)—μοὶ ἔνευσε πονηρῶς, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ μοὶ προσήνεγκε σιωπῶν κομψὸν γραμματίον. Πρὶν ἢ δὲ προφθάσω νὰ ἐρωτήσω αὐτὸν, εἶχε γείνει ἄφαντος ἐν τῷ εὐώδει τῆς λάσπης ἄλσει. Πόσον ἐξεπλάγην, ὅταν τὴν ἀβρὰν γραφὴν παρετήρησα καὶ ἀνεκάλυφα ὅτι ἐν καθαρᾷ γαλλικῇ γλώσσῃ ἐγράφησαν αἱ λέξεις αἷδε :

«Demain après le coucher du soleil!»

Ταῦτα ἔλεγεν ἡ λακωνικὴ γραφὴ, ἥτις ἐπηύξησε τὴν ἀδημονίαν μου. Τίς νὰ ἦ ἡ συγγραφεὺς; Ἴσως ἐρωτευμένη τις Περσίς, ἥτις μοὶ συνήντησεν εἰς τὸν περίπατον καὶ προτίθεται νὰ κατάρξεται ἐρωτικοῦ τινος καὶ ἀκανθώδους ἐπεισοδίου; Ἀδύνατον, διότι ποία τῆς Περσίας γυνὴ ἔννοεῖ τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν! Μήπως εἰμὶ ὁ σκοπὸς παιδιᾶς, ἣν ἐπιχειρεῖ γνωστῇ μοὶ Εὐρωπαϊαί, ὅπως μοῦ θεραπεύσῃ τὴν μελαγχολίαν; Ἡ μήπως εἶναι ἐκείνη, ἥτις μοὶ παρέσχε τὸ μυστηριώδες τοῦτο σύνθημα;

Καὶ ἐὰν ἀληθῶς ἤθελον ν' ἀκολουθήσω τὴν ἀκατάληπτον πρόκλησιν, ἐὰν ἤθελον ν' ἀναμείνω περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος, ποῦ πρέπει νὰ τεθῶ, καὶ πῶς νὰ προσνεχθῶ; Ὁλίγας στιγμὰς μετὰ ταῦτα ὁ Μουετσὶν καλεῖ πρὸς τὸν Ἑσπερινόν. Τί θὰ φέρῃ ἡ ἐγγίζουσα στιγμή;

Τὸ «Ἄλλάχ ἰλ Ἄλλάχ» ἀντηχεῖ ἀπωτέρω ἐκ τῶν πολυτελῶν Μιναρέδων, τῶν ὁποίων αἱ δρεπανοειδεῖς ἐξοχαὶ ἀκτινοβολοῦσιν ἐρυθρούμεναι ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ δύνοντος ἡλίου, ἥδη δὲ προτίθεμαι νὰ διευθύνω τὰ βήματά μου πρὸς τὸν οἶκόν μου, ὅτε βλέπω πρὸς με διολισθαίνοντα τὸν μαῦρον ἐκεῖνον, ὅστις μοὶ ἐνεχεῖρισε τὸ γραμματίον. Οἱ θηριώδεις αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ μοὶ νεύουσι πιστευτικῶς, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ διακρίνω κυπαρίσσου κλάδον καὶ ἄνθος ἰάσμης. Εὐλογητὸς ὁ Θεός . . . αὐτὴ εἶναι!» ἐπέλισαν τὰ χεῖλη μου.

Λαμπρὰ βασιλεύει ἐαρινὴ ἐσπέρα, ἡ αὔρα εἶναι τόσῳ εὐκραῆς καὶ τερπνῆ, ὅσῳ μόνον τὸ μεσημβρινὸν κλίμα γινώσκει, ὅτ' ἐγὼ ἀκολουθῶ τῷ προπορευομένῳ δούλῳ πρὸς τὸ μονῆρες κίσκι. Παρὰ τινι θύρᾳ ἀποκεκρυμμένη ἔπισθεν πυκνοῦ τερεβίνθων ἄλσους ἴσταται εἰς δοθὲν σύνθημα ἀνοίγεται αὕτη ταχέως, καὶ εἰσερχόμεθα εἰς κήπον μεστὸν εὐωδῶν συμπλεγμάτων ἰάσμης καὶ βόδων. Ἐνίστε ὑψοῦνται μεγάλαι πλάτανοι, τῶν ὁποίων ἡ ἰσχυρὰ τῶν φύλλων στέγη προστατευτικὴ διαχέεται ὑπεράνω τῆς ἀνθοστεφοῦς συλλογῆς, πλατεῖα δὲ χαλίκων ὁδὸς πρὸς τὸ μονῆρες φέρει κίσκι, ἐν ᾧ κατοικεῖ ἡ ἀναμένουσά με γυνή. Ἡδυπαθῶς εὐωδιάζει ἡ ἰάσμη, ἧς οἱ θάμνοι τὴν σκιερὰν τερματίζουσι δίοδον, καὶ μαρμαίροντες μαρμαίρινοι στῆλοι καὶ χρυσᾶ δικτυωτὰ διαδέχονται ἄλληλα. Σιωπῶν ἀναβαίνω τὰς λευκὰς βαθμίδας καὶ εἰσέρχομαι εἰς τὸν προθάλαμον. Πύλαι περικεκοσμημένα με στήλους ἀνοίγονται πανταχοῦ δὲ λάμπει χρυσοῦς καὶ κρύσταλλος.

Ὁ ὁδηγός μου ἴσταται αἴφνης καὶ μοὶ δεικνύει παραπέτασμα. Ἐνωῶ τὸ σημεῖόν του, ἐγείρω τὸ μετᾶξινον σκέπασμα καὶ ὁ διακαέστατος πόθος μου ἐκπληροῦται. Δὲν εἶναι ὀπτικὴ ἀπάτη!.. ἐκεῖ ἀναπαύεται ἐν χαριεστάτῃ ἀφελείᾳ ἡ ἐξαιρετος γυνή. Ὡς ὅρασις τοῦ παραδείσου τοῦ προφήτου, ὡς ἄγγελος φωτὸς με

πλησιάζει . . . λαμβάνει τὴν χεῖρά μου καὶ μὲ σύρει ἐπὶ μαλθακοῦ διδανίου, Οἱ μέλανες ὄφθαλμοί της, οἱ ὠραιότατοι, οὓς εἶδόν ποτε, ἐσπινθηροβόλησαν λαμπρότερον των πολυτίμων ἀδαμάντων, καὶ τὸ στήθος αὐτῆς πάλλει ἐκ συγκινήσεως καὶ ἀγαλλιάσεως, τὸ θελκτικὸν αὐτῆς σῶμα ὠπεύει χιονόλευκος χιτῶν ἐκ λεπγοσάτης γάζης, ὅστις τὰ θέλητρα τῆς θείας γυναικὸς κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον ἀποκρύπτει καὶ τὰ εὐκαμπτα ἰσχία περιχέει νέφος πολυτίμου μουσελίνης. Τὸ ἀμέμπτω; ὠραῖον καὶ ἀσκεπὲς τοῦ ποδὸς ἄρθρον περιβάλλει πλατὺς χρυσοῦς δακτύλιος.

Μὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς σπανιοτάτης εὐχαριστίας μὲ προσβλέπει . . . εἰς τὰ βλέμματα αὐτῆς ἀναλάμπει ὁ ἄγριος ἐκεῖνος πόθος, ὅστις κατὰ τὴν πρώτην ἡμῶν συνάντησιν μὲ κατετάραξεν... οἱ λόγοι τοῦ στόματος αὐτῆς ἤχοῦσι τόσῳ μεθυστικοί, τόσῳ περιπαθεῖς εἰς τὰ ὄτά μου, ὥστε μοὶ ἐπιφέρουσι λήθην τοῦ κινδύνου, ἐν ᾧ διατελῶ. Κατεσπευσμένως μοὶ διηγεῖται περὶ τῶν ἡμερῶν τῆς παιδικῆς αὐτῆς ἡλικίας, ἣν μακρὰν ἐν τῇ ἀνθοπόλει Φλωρεντίας διήγαγε, περὶ τῆς γλυκείας χαρᾶς τῶν παιδικῶν της χρόνων, καθ' οὓς ἐν τῇ καρδίᾳ της ἡ εὐτυχία ἀγνῆς συμπαθείας ἐμειδίᾳ περὶ τῆς ἀτυχοῦς ἡμέρας καθ' ἣν αὕτη πρὸς τὴν πάτριον γῆν ὑγίαινε εἶπεν, ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν Ἀνατολήν . . . μοὶ ἀπεικονίζει τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν δι' αἰσχροῦς προδοσίας περιέπεσεν εἰς τὰς χεῖρας ἐνὸς δουλεμπόρου καὶ ἐπωλήθη εἰς τὴν Περσίαν. Δάκρυα ἐδρόσισαν τοὺς οὐρανίους αὐτῆς ὄφθαλμοὺς, ἐπὶ τῇ σκληρᾷ μοῖρᾳ ἄλλὰ τίς δύναται νὰ ἔλθῃ ἀρωγός;

Ἀνακτῆσασα τὴν ψυχικὴν της γαλήνην ἄρχεται νὰ ἐξιστορῇ τὰ παράπονά της διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν ἐν ταῖς τοίχοις τοῦ Ἐνδερῶν. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκ τοῦ Ἴσσιρ-παζάρ ἔλευσίν της ὁ Σάχη; ὅστις κέκτηται ἑκατοστάς τινὰς γυναικῶν, ἀνύψωεν αὐτὴν εἰς εὐνοουμένην, καὶ ἕνεκα τούτου ἠγέρθη παρὰ ταῖς ἄλλαις πολλὸς φθόνος· αὕτη ὁμῶς περιέπεσεν εἰς ἀπελπισίαν σχεδὸν ἐπὶ τῇ δυστυχίᾳ της. Ἐνεκα τῆς ὠραιότητος αὐτῆς, συνέλαβε τὸ σχέδιον ὁ ἰσχυρὸς αὐτῆς δεσπότης νὰ καταστήσῃ αὐτὴν Ἄϊδην δηλ. πραγματικὴν σύζυγόν του, ἄποψις ἦτις ἐπιτύχησεν ἔτι μᾶλλον τὴν ψυχικὴν τῆς ἀθλίας δεσμώτιδος λύπην. Πρὸ μηνῶν ἦδη

κατοικεῖ ἐν τῷ χλοερῷ τούτῳ οἴκῳ, περιστοιχισμένη ὑπὸ στρατιᾶς κακοβούλων εὐνούχων, οἵτινες πᾶσαν φυγὴν καθιστάσιν ἀδύνατον. Κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Ἐνδερῶν, ἐν οἷς σκληρὰ ἐπικρατεῖ αὐστηρότης, ὑποδέχεται αὕτη καθ' ἑκάστην ἐσπέραν τὸν κύριόν της, προσφέρει αὐτῷ σιωπῶσα σανδάλια καὶ Τσιμποῦ καὶ ἔχει τὸ θλιβερὸν καθήκον νὰ τέρπῃ αὐτόν. Τὸ αἶσθημα τοῦ ἰδανικοῦ ἔρωτος ἀγνοεῖ ὁ Πέρσης, μόνη δὲ ἡ ὕλική ἡδονὴ δύναται νὰ θέλῃ αὐτόν. Ὅπως πάντες οἱ ἀνατολικοὶ ἀγαπᾷ τὴν μεταλλαγὴν καὶ κραιπαλᾶ σήμερον μὲν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μιᾶς, αὔριον δὲ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἄλλης. Ὡς μόνη δ' ἀνάμνησις τῆς ἀπολεσθείσης ἐλευθερίας παρίστανται αἱ πρὸς τὸ δάσος ἐκείνων κυπαρίσσων ἐκδρομαί· οὐδενὶ ὅμως ἰθαγενεῖ ἐπιτρέπεται νὰ προσβλέψῃ τὸ θερμῶς καταμαγεῦον ὄμμα αὐτῆς, οὐδεὶς τολμᾷ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς μορφῆς της νὰ θχυμάτῃ· ὅταν δὲ πλησιάζῃ πᾶς τις ὀφείλει τὴν κεφαλὴν ν' ἀποτρέψῃ.

Εἶναι μεσονύκτιοι . . . καὶ ἡ Στέλλα, οὕτω καλεῖται ἡ ἔξοχος γυνὴ, θρηνεῖ ἔτι ἐπὶ τῇ σκληρᾷ αὐτῆς τύχῃ, ἣν μία τῆς Ἀνατολῆς κόρη, οὐχὶ ὅμως αὐτὴ δύναται νὰ καταστήσῃ εὐδαίμονα. Προσεκτικῶς ἀκούω τοὺς λόγους αὐτῆς . . . Συμπάθεια καὶ ἀγανάκτησις πκλαίουσιν ἐν τῷ ἔμῳ στήθει, καὶ νῦν πρῶτον ἐνοῶ τὴν φοβεράν τοῦ Κορανίου διάταξιν: «Ἡ γυνὴ εἶναι δεσμῶτις!»

Διαγελᾶ ἤδη ἡ ἡμέρα, ὅταν ἀποχωρίζομαι τοῦ ἀξιεράστου τοῦ Ἐνδερῶν ἄνθους. Δύναμαι νὰ σ' ἐπανάιδω, ἡδυπαθῆς τῆς Ἰταλίας κόρη! ἐψέλλισε τὸ στόμα μου . . . Ποτέ! διότι αὔριον ἀκολουθῶ τὸν Σάχην εἰς Τεχεράνην!» ψιθυρίζει ἀτρέμα καὶ κλαίει. Ὅποιον παράπονον, ὅποια ἀπαραμύθητος λύπη ἐνουπάρχει ἐν τῷ λεξιδίῳ «ποτέ!» Σιωπηλὴ καὶ ἀναυδος καταπίπτει ἐπὶ τοῦ διβανίου, ὑγρὸς διαλάμπει ὁ ἐρεθώδης αὐτῆς ὀφθαλμός . . . ἀκόμη δ' ἐν τελευταίον ἐξ ἀμέτρου πόθου καὶ πικρᾶς ἀπελπισίας ἐξογκάθεν βλέμμα . . . καὶ ὑγίαινε λαμπρὸν τοῦ Ἐνδερῶν ἄνθος! Περίλυπος καὶ φρικιῶν ἐξ ἀγρίων αἰσθημάτων, διολισθαίνω, ὀδηγούμενος ὑπὸ τοῦ ἐξαγορασθέντος Εὐνούχου διὰ τῆς κρυφίας θύρας, ἥτις ἀψοφητὴ κλείεται ὀπισθὲν μου, καὶ τρέχω πρὸς τὴν κατοικίαν μου, ἵνα ἐπιζητήσω παρηγορίαν καὶ ἀνάπαυσιν εἰς τὰς τοῦ Μορ-

φέως ἀγκάλας. Ἄλλὰ τὸ ἡδὺ καὶ ἀφάτως θλιβερόν τοῦ Ἐνδερῶν ἀπόκρυφον δὲν μοι ἐπιτρέπει τὸν ὕπνον, συγκεχυμένα ὄνειροπολήματα μὲ ταράττουσι. Χιονόλευκα μουσελίνης ὑφάσματα βλέπω σεμνῶς κυματίζοντα περὶ ἄβρα μῆλη, χρυσᾶ βραχιόνια περιβάλλουσι κομψῶς τὰ χαρίεντα ἄρθρα. . . . ἀκούω τὴν μαγευτικὴν τῆς φωνῆς τῆς μελωδίαν, ἣτις ἐξεικονίζει οὕτω μεθυστικῶς τὴν θλίψιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἔρωτος· αἰσθάνομαι τὸ γοητευτικὸν τοῦ φιλήματος, αὐτῆς πῦρ. . . . καὶ «παναγία μου» τραυλίζω συγκεκινημένος, πίπτω ἀνίσθητος εἰς τοὺς πόδας τῆς, ἐλευθερῶ τὸ λείρινον σῶμα τοῦ ζηλοτύπου πέπλου. . . . καὶ. . . ἐξυπνῶ. Ὁχρῶσι τὰ ὄνειροπολήματα πρὸ τῆς πραγματικότητος.

Ἐπὶ πολὺν ἔτι χρόνον θ' ἀναλογίζομαι τὸν ἐγκαταλειφθέντα τοῦ Ἐνδερῶν ἀστέρα καὶ τὴν ἡδεῖαν ἐκείνην ὥραν, ἣτις μοι ἀπέκάλυψε τὸ ἀπόρρητον τοῦ μονήρου ἐν Ἰσπαχὰν φυλλώματος. Τὴν Στέλλαν οὐδέποτε ἔπανεῖδον!

ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΣΙΟΥΜΑΝ.

(Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ κ. Δ. Α. Αὐλωνίτου,
Διδάκτορος τῆς Νομικῆς.)

